Svensk författningssamling

SFS 2003:535

Utkom från trycket
den 19 augusti 2003

Lag
om ändring i förmånsrättslagen (1970:979);

utfärdad den 17 juli 2003.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs i fråga om förmånsrättslagen (1970:979)[2]

dels att 5 § skall upphöra att gälla,

dels att 9, 11–15 och 18 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 12 a och 19 §§, av följande lydelse.

9 §[3] Särskilda förmånsrätter gäller inbördes efter paragrafernas följd och efter den i 4–7 §§ angivna numreringen.

Förmånsrätt enligt 4 § 3 har dock företräde framför förmånsrätt enligt 4 § 2 på grund av annan retentionsrätt än som avses i 3 kap. 39 § sjölagen (1994:1009).

Förmånsrätt på grund av utmätning har företräde framför förmånsrätt på grund av inteckning, vilken har sökts samma inskrivningsdag som ett ärende angående anteckning om utmätningen har tagits upp eller senare.

Utmätning ger företräde framför senare utmätning av samma egendom, om inte annat följer av 4 kap. 30 § andra stycket eller 7 kap. 13 § utsökningsbalken. Utmätning för flera fordringar på en gång ger lika rätt om inte något annat följer av 7 kap. 14 eller 16 § utsökningsbalken. Om det inbördes företrädet i övrigt mellan fordringar med samma slag av förmånsrätt finns för vissa fall särskilda bestämmelser.

11 §[4] Allmän förmånsrätt följer därefter med företagsinteckning. Förmånsrätten gäller i 55 procent av värdet av den egendom som återstår sedan borgenärer med förmånsrätt enligt 4, 4 a, 6–8, 10 och 10 a §§ har fått betalt.

12 §[5] Allmän förmånsrätt följer därefter med arbetstagares fordran på lön eller annan ersättning på grund av anställningen. Förmånsrätten omfattar fordringar som belöper på tiden före konkursbeslutet och inom en månad därefter. Fordringarna får inte ha intjänats eller, om lönen eller ersättningen skall bestämmas efter särskild beräkningsgrund, inte ha förfallit till betalning tidigare än tre månader innan konkursansökningen kom in till tingsrät-

[1] Prop. 2002/03:49, bet. 2002/03:LU17, rskr. 2002/03:222.
[2] Senaste lydelse av 5 § 1984:656.
[3] Senaste lydelse 1996:1054.
[4] Senaste lydelse 1975:1248.
[5] Senaste lydelse 1997:203.

ten. Om arbetstagaren inte har kunnat nå arbetsgivaren med en uppmaning enligt 2 kap. 9 § konkurslagen (1987:672), gäller i stället den längre tid som bedöms skälig. Har konkursen föregåtts av ett förfarande enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion och har konkursansökningen gjorts inom ett år från det att företagsrekonstruktionen upphörde, skall vid tillämpning av tredje meningen, om det är förmånligare för arbetstagaren, anses som om konkursansökningen hade gjorts då ansökningen om företagsrekonstruktion skedde. I sådant fall skall det bortses från tiden mellan ansökningarna.

Fordran på uppsägningslön omfattas av förmånsrätt längst för uppsägningstid som beräknats enligt 11 § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Uppsägningslön för tid under vilken arbetstagaren inte utför arbete för konkursgäldenären eller annan och inte heller driver egen rörelse omfattas av förmånsrätt endast om arbetstagaren kan visa att han har anmält sig hos offentlig arbetsförmedling som arbetssökande. För uppsägningstid omfattar förmånsrätten endast lön eller ersättning som överstiger inkomst vilken arbetstagaren under den tid lönen eller ersättningen avser har haft av egen rörelse eller har förvärvat eller borde ha kunnat förvärva i en annan anställning. Vid bestämmande av i vilken utsträckning fordran på lön eller ersättning under uppsägningstid omfattas av förmånsrätt skall med samtidig inkomst i annan anställning jämställas aktivitetsstöd som lämnas till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, i den mån stödet avser samma tid som lönen eller ersättningen och arbetstagaren har blivit berättigad till stödet efter uppsägningen.

Om en lönefordran, som har intjänats tidigare än tre månader före konkursansökningen, har varit föremål för tvist, omfattas den av förmånsrätt om talan har väckts eller förhandling som föreskrivs i kollektivavtal eller lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet har begärts inom fyra månader från förfallodagen och konkursansökningen har följt inom två månader från det att tvisten slutligt har avgjorts.

Semesterlön och semesterersättning som är intjänad före konkursansökningen omfattas av förmånsrätt för vad som står inne för det löpande och det närmast föregående intjänandeåret.

Förmånsrätt följer med fordran på pension vilken tillkommer arbetstagare eller dennes efterlevande för högst sex månader före konkursansökningen och därpå följande sex månader. Förmånsrätten gäller även i fråga om pension, som intjänats hos föregående arbetsgivare, om gäldenären övertagit ansvaret för pensionen under de betingelser som anges i 23 och 26 §§ lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Om konkursgäldenären är näringsidkare, skall en arbetstagare som själv eller tillsammans med nära anförvanter senare än sex månader före konkursansökningen har ägt en väsentlig andel av företaget och som haft ett betydande inflytande över dess verksamhet inte ha förmånsrätt enligt denna paragraf för lön eller pension.

12 a § Förmånsrätt för lön eller annan ersättning på grund av anställningen gäller för varje arbetstagare med ett belopp som motsvarar högst tio gånger det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

13 §[6] Allmän förmånsrätt följer därefter med fordran på framtida pension till arbetstagare, som är född år 1907 eller tidigare, eller dennes efterlevande. Därvid får dock intjänad del av utfäst pension icke antagas avse större årlig pension än som motsvarar prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Från det sålunda beräknade fordringsbeloppet skall i förekommande fall avdragas upplupen del av pension enligt allmän pensionsplan eller enligt privat pensionsförsäkring.

Förmånsrätt enligt första stycket gäller även fordran på framtida pension som intjänats hos föregående arbetsgivare, om gäldenären övertagit ansvaret för pensionsfordringen enligt vad som anges i 12 § femte stycket.

Om gäldenären är näringsidkare, äger 12 § sjätte stycket motsvarande tillämpning.

14 § Fordringar som har allmän förmånsrätt enligt samma paragraf har inbördes lika rätt. Av lagen (2003:528) om företagsinteckning följer att företagsinteckningar kan ha olika företrädesrätt.

15 §[7] Särskild förmånsrätt har företräde framför allmän förmånsrätt. En fordran med allmän förmånsrätt enligt 10 eller 10 a § tas dock, om det behövs, ut före fordringar med särskild förmånsrätt enligt 8 § i annan lös egendom än tomträtt. Vad som tas ut på detta sätt skall, när det finns särskilda förmånsrätter i olika egendomsgrupper, fördelas på grupperna i förhållande till den köpeskilling som har erhållits för varje grupp.

18 §[8] Fordringar som inte är förenade med förmånsrätt har inbördes lika rätt. En borgenär kan dock enligt fordringsavtalet ha rätt till betalning först efter övriga borgenärer.

Har en fordran särskild förmånsrätt i viss egendom men räcker egendomen inte för att betala fordringen, behandlas återstoden av denna som en fordran utan förmånsrätt. Detsamma gäller en fordran med förmånsrätt på grund av företagsinteckning till den del fordringen inte har betalats på grund av förmånsrätten.

19 §[9] Böter, viten och fordringar på grund av förverkande eller annan särskild rättsverkan av brott får vid konkurs utdelning efter andra fordringar.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. I fråga om företagshypotek på grund av en inteckning som har beviljats före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser fram till den 1 januari 2005.

3. Vid en konkurs eller en utmätning som har beslutats på grund av en ansökan som gjorts före ikraftträdandet tillämpas alltid äldre bestämmelser.

4. Skulle de nya bestämmelserna, om de tillämpades den 1 januari 2004, ha medfört att ett företagshypotek tillsammans med övriga säkerheter inte längre hade utgjort betryggande säkerhet och ställer gäldenären inte inom en

[6] Senaste lydelse 1996:769.
[7] Senaste lydelse 1996:769.
[8] Senaste lydelse 1996:769.
[9] Tidigare 19 § upphävd genom 1979:195.

månad efter anmodan kompletterande säkerhet som borgenären skäligen kan nöja sig med, får borgenären före den 1 januari 2005 säga upp den fordran för vilken företagshypoteket upplåtits till betalning inom sex månader trots att det avtalats att längre uppsägningstid skall löpa eller att uppsägning inte får ske. Har borgenären före den 1 januari 2005 väckt talan om betalning och anmält detta till inskrivningsmyndigheten för företagsinteckning, gäller äldre bestämmelser i fråga om förmånsrätt som följer med företagshypotek i en konkurs eller en utmätning som har beslutats på grund av en ansökan som inkommit till domstolen eller kronofogdemyndigheten innan tre månader förflutit från det att domstolen skilt sig från målet genom dom eller beslut som har vunnit laga kraft.

På regeringens vägnar

PÄR NUDER

Dag Mattsson
(Justitiedepartementet)

Thomson Fakta, tel. 08-587 671 00
Elanders Gotab, Stockholm 2003